

nyttelse i Pengespørgsmaal, er der her foreslaaet tilføjet en Valgbarhedsbestemmelse, som ogsaa tidligere har været for her i Folkethinget, idet det nemlig hedder, at den mindre Del af Sogneraadet skal vælges af Alle, men blandt en Del af de Høistbestræede. Denne Valgbarheds Sikkerhed er jo ganske vist ikke meget yndet hos en Del ærede Medlemmer og da navnlig ikke hos Høire, som ikke pleier at sætte megen Pris paa Valgbarheds Betryggelse. I det Forslag, som jeg indbragte i 1870, havde jeg derfor heller ikke foreslaaet nogen Valgbarhedsænsus, men derimod Benyttelse af Forhøbstalvalgmaaden, idet en vis Del af Vælgerne forlangte det, idet jeg skønnede, at der var flere, som satte mere Pris paa den Betryggelse, som kunde ligge i Benyttelsen af denne Valgmaade. Under Forhandlingerne om denne Sag i de følgende Aar viste det sig imidlertid, at man hellere vilde give en Valgbarhedsbestemmelse, og derfor staa den her i Forslaget. Om det nu skal være den mindre eller den større Del, som skal have Valgbarhedsænsus, er for mit Vedkommende temmelig ligegyldigt. Jeg har for nogle Aar tilbage sagt, at jeg var villig til at gaa med til en Bestemmelse om, at den større Del af Sogneraadet skulde vælges blandt en vis Del af de Høistbestræede; thi jeg har gjort den Erfaring, at det ikke er Smaaafolkene i Kommunerne om at gøre at komme til at sidde i Sogneraadene, hvorimod det er dem om at gøre at kunne være med til at vælge Mænd, som ikke blot have Dygtighed til at behandle Sagerne, men ogsaa have Hjertelag for de Anliggender, som fremkomme i Kommunerne med Hensyn til Skolevesenet, Fatigvæsenet og andre Spørgsmaal, som ere af en ganske særegen Interesse for Kommunens Beboere. Det vilde altsaa ikke kunne forstyrre min Betragtning med Hensyn til Nytten af et saadant Lovforslag for det kommunale Liv og den kommunale Udvikling, om man satte en Valgbarhedsænsus for den større Halvdel af Sogneraadet istedetfor for den mindre Halvdel af det. Med Hensyn til Borgerrepræsentationen i Kjøbenhavn gaar min Betragtning i en ganske lignende Retning, som svarer hertil. Under tidligere Forhandlinger om denne Sag er det blevet oplyst, at flere Tusinde Vælgere der vare udelukkede fra Valgretten, idet nemlig, saavidt jeg husker, alle de, som have under 400 Rd. i Indtægt, efter Kommunalloven ere udelukkede derfra. Skjøndt jeg ganske vist indrømmer, at Borgerrepræsentationen i Kjøbenhavn maa siges at være en dygtig Repræsentation, samt at Meget af det, som vi se fra den, vistnok fortjener Paaskjønnelse fra alle Sider, saa tror jeg dog, at det væsentlig vilde fremme Interessen for de kommunale og offentlige Anliggender i Kjøbenhavn, hvis man ved Lovbestemmelser som disse bragte nogen mere Impuls, nogen mere Bevægelse i disse Forhold tilfiede. — Hvad angaar Byraadenes og Lignings-

kommissionernes Sammensætning, saa kjender man jo denne, og med Hensyn dertil er min Betragtning den samme som med Hensyn til Sogneraadene, det er væsentlig de samme Argumenter, der kunne gjøres gjældende for en Forandring deri, dog vil jeg sige mindre, forsaavidt som Halvdelen, naar vi tage den kongevalgte Borgmester med, vælges af de almindelige Vælgere i Byerne; men jeg kan ikke negte, at naar vi gjøre en Sammenligning mellem Forordningen af 24de Oktober 1837 og de nu bestaaende Bestemmelser for Valg til Kommuneraadene, falder det friske Moment som en Ros for den enevældige Konge og ikke for de lovgivende Forsamlinger. De Herrer veed jo, at der var en Bestemmelse om, at de, der havde Borgerkab, Huseierne uden Hensyn til, hvilken Staa de svarede, havde lige Ret til Valg af deres Borgerrepræsentation; ganske vist havde Embedsmænd, Kapitalister, Dagleiere, som ikke havde Borgerkab som Huseiere ikke Valgret, men der var ikke saa mange af dem i Byerne, som der nu er kommet, den egentlige Bybefolkning, den mere faste Del af Borgerne havde lige Valgret til deres kommunale Raad efter Frederik den Sjettes gamle Lov. Da den nationalliberale Regjering fik andre Bestemmelser indført i 1861, fik man disse bekjendte dobbelte Klasser, hvor de højere Bestræede vælge den mindre Del af Byraadet og de almindelige Vælgere den større Del. Imidlertid er der ogsaa den Bestemmelse for de Høistbestræede, at de skulde have været to Tredele af Statterne til Byen, og derved kommer man til at gaa længere ned end til den ene Femtedel, saa at man i somme Byer kommer til at gaa længere ned end til den almindelige Borgerklasse. Der er altsaa i den Henseende nogen større Forandring til det Bedre med Hensyn til Byraadet, end der er med Hensyn til Sogneraadet. Men de have jo den fødte Formand i Borgmesteren i Kjøbstæderne, og det forekommer mig, at det er en mærkvaerdig Umyndiggjørelse for vore Kjøbstæder, at de skulle paaotroieres en Formand, hvordan end denne Formand er. Man kan ofte træffe Tilfælde, hvor den vedkommende Formand har faaet Orlov og saa har konstitueret en eller anden ung Mand af hans Fuldmægtige som Borgmester og født Formand. Man har ganske vist ogsaa brugt i saa Tilfælde at faae konstitueret til Formand i Byraadet et ældre Medlem af Byraadet, der er kjendt med Sagerne, men ofte møder man dog, som sagt et eller andet ungt Menneske siddende og dirigerende Byens Anliggender som Formand for Vælgernes Repræsentanter, naar Borgmesteren er fraværende. Det er et Billede af den kommunale Selvstændighed i vore oplyste Kjøbstæder, over hvis Uplysning Ingen af Høire vil klage, da de paa saa Undtagelser nær alle tilhøre Høire. Det er den Selvførelse, man nu kan se 30 Aar, efterat det er indført i Lov, at